

Οἱ δοῦλες μὲ τὴν Ὀδυσσεύα. Καὶ βασιλεύει ὁ ἥλιος,
Καὶ φτάνουνε στῆς Ἀθηνᾶς τὸ δοξασμένο δάσος.
Κάθησ' ὁ θεῖος Δυσσέας ἐκεῖ, καὶ στοῦ μεγάλου Δία
Τὴν κόρη προσευκλήθηκε μ' αὐτὰ τὰ λόγια τότες.
«Τοῦ Δία τοῦ αἰγιόδοσκεπου ἀδάμαστη ἐσὺ κόρη,
Συνάκουσέ με τώρα ἐσύ, ποὺ ἄλλοτες ἀρνιόσουν
Νάκούσης με, σὰ δέρνομουν ἀπὸ τὸν Κοσμοτεῖστη.
Κάνε νὰ δεῖξουνε σπλοχινὰ κ' ἀγάπη οἱ Φαιακῆσοι».
Τὴν προσευκὴ συνάκουσε ἡ Ἀθηνᾶ ἡ Παλλὰς,
Μὰ δὲν τοῦ φανερώνουνταν ὁμπρὸς του, τί φοβόνταν
Τὸ γονικό τῆς ἀδερφό πῶχε βριγὺ μαρζι
Μὲ τὸ θεόμοιαστο Ὀδυσσεύα, στὴ χώρα του ὡς νὰ φτάση.

ANDRÉAS LATZKO

ΟΙ ΑΝΘΡΩΠΟΙ ΚΑΤΗΓΟΡΟΥΝ*

«Ὅχι, δὲν ἤθελε νὰ τὸνε λένε κορίτσι, νὰ τὸν
πειράζουν, νὰ τὸνε βρίζουν, νὰ τὸν περιφρονοῦν.
Ἄντὶς νὰ ξαναρχίσει αὐτὴ τὴν ἐποχὴ τῆς κόλασης,
καλύτερα νὰ κολουθῇσὶ τὴ μητέρα του. Ψάχνοντας,
γύρευε πάνω στὸ μέτωπό του κ' ἤθελε νὰ τίς φω-
νάξει, νὰ τὴ φωνάξει δυνατὰ σὰν ἄλλες φορές, τότες
ποὺ δὲν ἤξαιρε μεγαλύτερη εὐτυχία παρὰ νάναι
ἄρρωστος καὶ νὰ τὸν περιποιέται αὐτὴ. Τεὶρχότανε
μὴ ξώφρενη ἐπιθυμὴ νὰ χαϊδευτεῖ, νὰ κλαυτεῖ καὶ
νὰ παρηγορηθεῖ, εἰχως νὰ φοβᾶται μήπως ξέφυγε
κάθε σκέψη του ἀπὸ τὰ χεῖλια του μὲς στὴν ἡχηρὴ
ἐκκλησιὰ.

Γονατισμένη μπρὸς στὴν ἅγια Τράπεζα ἡ ἀδελ-
φή Μαρία προσευχότανε. Τρομαγμένη σηκώθηκε
ὅταν ὁ μονότονος ρόγχος τοῦ ἐτοιμοθάνατου μετα-
ταμορφώθηκε στὴ στιγμὴ ἐκείνη φωνή, σέκεινεν
τὴν πρόσκληση σὲ βοήθεια, ποὺ στὸ τέλος τῆς εἴ-
τανε κάτι σὰ μουμουρητὸ γεμάτο παράπονα καὶ
κάτηγόριες. Ἔσκυψε ἀπάνω του, ἐσπῆξε ἀπαλὰ τὸ
χέρι του κ' εἶπε «Πενεῖτε ; ὕπομονή ! θὰ περά-
σει...»

Ὁ Ἔγκας φὸν Κρύλωφ, δὲν καταλάβαινε τί
τοῦλεγε. Δὲν ἐνιωθε παρὰ τὸ δροσερὸ χέρι, τὸν τόνο
τῆς φωνῆς ποὺ περίμενε, ποὺ δὲν εἶχε ξανακούσει
ἀπὸ τὸν καιρὸ ποὺ πέθανε ἡ μητέρα του... Αὐτὸ
εἶτανε μουσικὴ... Ὁ πνιγμένος ἀχὸς ἀπὸ χίλιες λέ-
ξεις ποὺ ἀπὸ τόσον καιρὸ τίς εἶχε στερηθεῖ... Τοῦ
φαίνονταν πῶς ἀνοίγανε ἐλ' εἰ πόροι ἀπὸ τὸ σῶμα
του γιὰ νὰ φῆσουν νὰ περάσει αὐτὴ ἡ μελωδία ποὺ
ποτές του δὲν εἶχε τὸ δικαίωμα νὰ τὴν ψάλλει. Ἀ-
χινοβολώντας ἀπὸ εὐτυχία, μὲνα χαμόγελο ποὺ τὸνε
μεταμόρφωνε, σήκωσε τὰ χέρια, ἔσυρε κοντὰ του
τὴν ἀγαπημένη του φωνή καὶ παραπονέθηκε σαυ-
τὴν, τὴν παρακάλεσε, τὴν ἰκέτεψε σὰν παιδάκι ποὺ
φοβᾶται καὶ κλαίει.

* Συνέχεια ἀπὸ τὸ περασμένο φύλλο (σελ. 25).

Ἡ καλογριά ἀποτραβήχτηκε, μὲ τὸ πρόσωπο
κατακόκκινο, οἱ ἀρτηρίες τῆς χτυπήσανε δυνατὰ,
σάμπως νὰ ξανάνοιξε ἡ καρδιά τῶν δεκάξη τῆς
χρόνων μπρὸς στάντρίκια αὐτὰ μπράτσα ποὺ ἀνοι-
γόντανε πρὸς αὐτήν. Κοίταξε φοβισμένα γύρω τῆς
γεμάτη ντροπὴ, καὶ δὲν μπόρεσε νὰ κρατήσῃ μὴ
φωνούλα ποὺ τῆς ξέφυγε ὅταν εἶδε τὸ βλέμμα τοῦ
ξένου προσώπου ποὺ στηλώθηκε πάνω τῆς.

Εἶτανε ὁ ἀξιωματικὸς τοῦ γειτονικοῦ κρεβατιοῦ
ποὺ μὲ μὴ μεγάλη προσπάθεια ἀνασηκώθηκε καὶ
τέντωσε ταῦτι πρὸς τὸ μέρος τοῦ δόκιμου, ἐνῶ τὰ
μάτια του πετούσανε σπίδες ἀπὸ τὸ θυμὸ του. Μὲ τὰ
χεῖλια κίτρινα καὶ τὰ μουστάκια ἀνατριχιασμένα σὰ
νᾶτανε ἄχαρα ποὺ κορφωθήκανε κάθετα πάνω στὸ
πανάσκημο μοῦτρο του, ἔγειρε ὅσο μποροῦσε ἔξω ἀπὸ
τὸ κρεβάτι του καὶ φώναξε «Ἐ, σεῖς αὐτοῦ. Σφίξτε
λοιπὸν τὰ δόντια σας. Θέλετε λοιπὸν νὰ μᾶς κάνετε
γελοῖους μὲ τίς ἐρεμιᾶδες σας ;»

Σαστισμένη ἡ καλόγρια ἄκουσε, εἶδε τὰ κεφά-
λια τῶν ἀρρώστων νὰ σηκώνονται λιγάκι ἀπὸ τὰ
μαξιλάρια, φλογερὲς ματιὰς ποὺ σταυρώνουνταν ὅλες
στὴ διεύθυνση τοῦ μοναχικοῦ κρεβατιοῦ, καὶ μάν-
τειψε ἀπὸ τὸν τόνο τῆς φωνῆς τους, πῶς μὴ μυστη-
ριώδης ἀφορμὴ τοὺς ἔκανε νάναι γεμάτοι θυμὸ γι
αὐτὸν τὸ δυστυχισμένο.

Ὁ Ἔγκας φὸν Κρύλωφ ἀνασηκώθηκε κι αὐτὸς,
κάθισε στὸ κρεβάτι του, μὲ τὸ πρόσωπο ἀλλαγμένο
ἀπὸ τὸ θυμὸ του καὶ τὸ στήθος του νάνασθαινει βα-
θιὰ καὶ συχνά. Τὸ δεξιὸ του χέρι ἀπλωμένο χτυποῦσε
τὸν ἀγέρα, κ' ὕστερα ξανάκλεισε τὴ γροθιά του.
Δὲν εἶδε τὴν κίτρινη φάτσα ποὺ τὸν κοίταζε, τὰ τυ-
φλωμένα ἀπὸ τὸν πυρετὸ μάτια του πλανιόντανε πέρα
ἀπὸ τὸ γειτονικὸ κρεβάτι. Δὲν ἔδλεπα παρὰ ἀόρι-
στες γραμμὲς ἀπὸ τὰ πράματα, καὶ κοίταξε τὸ τέ-
ρας ποὺ τὸ μῖσος του τοῦδειχνε. Δὲν εἶτανε ἀνθρώ-
πος αὐτὸς ποὺ πρόφρε αὐτὲς τίς λέξεις. Εἶτανε ὁ

δράκος, ὁ μινώταυρος ποῦ τοῦ εἶχε φάει τὰ παιδικὰ του χρόνια, ὁ ὀχτρὸς ποῦ ποτὲ δὲν εἶχε γι' αὐτὸν λίγο ἔλεος, ἡ ἔναν καλὸ λόγο. Εἶτανε ἡ κλίμα ποῦ τότε βασάνισε, τὸν κορέϊδεψε, τὸν κυνήγησε, τοῦ πήρε ὅ,τι ποθεῖσε στὴ ζωὴ του.

Τώρα, τώρα μπορούσε νὰ σκοτώσει τὸ τέρας. Τώρα βρισκότανε κεῖ... Τὸ στήθος του πλάταινε καὶ τὸ στόμα του εἶτανε ὀρθάνοιχτο. Θὰ πηδαῖσε λοιπὸν ἀπάνω του. Μὰ, οὔτε κι αὐτὴ τὴν τελευταία ἱκανοποίηση δὲ θὰ μπορούσε νὰ ποχτήσῃ! Ἡ πλημμύρα ἔφτανε μόνο ἴσαμε τὰ χεῖλια του, οἱ δύνάμεις του τὸν προδίδανε, κι ἀντὶς γιὰ τὰ ἐκδικητικὰ λόγια ποῦ θελε νὰ πεῖ, ἀπὸ τὸ στόμα του ἔβγαине μονάχα ἄφρὸς καὶ μαῦρο αἷμα. Ἀκόμα μιὰ φορὰ, γύρεψε γύρω του βοήθεια, ἀνοιξε πολὺ τὰ φοβισμένα μάτια του, ὕστερα ξανάπεσε ἀργὰ πίσω, στὰ χέρια τῆς καλογριάς, ἀνάλαφρος σὰν πληγωμένο πουλὶ.

Μιὰ παγερὴ σιωπὴ ἀπλωνότανε στὴν ἐκκλησίᾳ, ἔταν, τὸ βράδι, ἤρθανε οἱ στρατιῶτες νὰ πάρουνε τὸ πτώμα. Δίχως σάβανο, σκεπασμένο μοναχὰ μὲ τὸ ματωμένο του μαντύα, τὸν περάσανε μπρὸς ἀπὸ τοὺς συντρόφους του ποῦ, ἀκίνητοι, ἀτάραχοι, κοιτάζανε τὸ θόλο. Ὁξω, τὸν ἀγκοιμητήσανε ἀπρόσεχτα στὴ γυμνὴ γῆς, πλάι ἀπὸ τὸ σωρὸ τῶν γυαλιῶν ποῦ λαμποκοποῦσαν.

— Πάρε λοιπὸν τὰ μέτρα, φώναζε ὁ μεγάλος σηκώνοντας τοὺς ὤμους του κυνικά. Ὁ ἄλλος τὸν ἄκουσε καί, σιωπηλός, χάραξε μὲ τὸ λισγάρι του ἕναν τόπο γις ποῦφτανε ἀπὸ τὸ κεφάλι του ἴσαμε τὰ πόδια του. Ἐκείνη τὴ στιγμὴ, ὁ μεγάλος τοῦ χτύπησε ἀλαφρὰ τὸν ὦμο :

— Κοίταξε λοιπὸν αὐτὰ τὰ χεράκια. Χέρια πριγκηπέσσας. Ἀ! καταλαβαίνω πὼς δὲν πέθανε μ' εὐχαρίστηση. Θὰ μπορούσε κάτι νὰ κάνει ἀκόμα στὴ ζωὴ του.

Ὁ μικρὸς ἄρχισε νὰ σκοτίζεται.

— Μὰ τί βλακείες κάθεσαι καὶ λές; Κανεὶς δὲ θέλει νὰ πεθάνει! Μήτε πλούσιος, μηδὲ φτωχός.

Καὶ βιαστικά, σὰ νὰ φοβότανε κι ἄλλες παρατήρησεις, ἄρχισε νὰ σκάβει τὸ λάκκο, χώνοντας μακασμένα τὸ λισγάρι του στὴ γῆς.

Ὁ μεγάλος στεκότανε ὀρθός, βυθισμένος στὴν παρατήρηση τοῦ κουφαριοῦ. « Ἄν τὸν ἔβλεπε ἡ μάνα του ἔτσι δά! » εἶπε μ' ἕνα φριχτὸ γέλιο. « Τώρα βέβαια αὐτὴ θὰ κάθεται σὲ καμιὰ βελουδένια πολυθρόνα καὶ θὰ πλέκει κανένα μάλλινο λαιμοδέτη γιὰ νὰ μὴν τύχει καὶ σιναχωθεῖ τὸ μωρό της. »

Ὁ μικρὸς ἄρχισε νὰ μουρμουρίζει, καὶ δείχνοντας μὲ τὸ κεφάλι τὸ ἄλλο λισγάρι :

— Δὲν τέλειωσες ἀκόμα τὰ παραμύθια σου; Μπρός, δουλεῖ!

Ὁ ἄλλος ἀναστήκωσε τὰ μανίκια του, κοίταξε τὸ ἐργαλεῖο κατσοφιασμένος, ἔρρηξε ἀκόμα μιὰ μα-

τιὰ στὸν ἥλιο ποῦ βασίλευε, κι ἄρχισε τὴ δουλειά, ἀναστενάζοντας.

Μὰς ἀπὸ τὸ πέπλο τῆς σκόνης ποῦ εἶτανε στὸ δρόμο, σήνανε οἱ τελευταῖες ἀχτίτες, σὰ βουτηγμένες μὲς στὴν καπνιά. Κι ἀνάμεσα στὴ σιγαλιά δὲν ἄκουγες παρὰ τὴ λαχανιασμένη ἀνάσα τῶν δυὸ νεκροθαπτῶν καὶ τὸ τρίξιμο τῶν λισγαριῶν ποῦ σκάβανε τὴ γῆς.

ΠΑΪΑΣ Φ. ΠΑΪΟΥ

ΣΤΟΥΣ ΑΔΙΚΟΣΚΟΤΩΜΕΝΟΥΣ

Ποῦ νᾶβρω τὴν Ἑκάβη τὴν παλιά;
Ποῦ νᾶβρω τὴ Νιόβη νὰ σᾶς κλάψει;
Ποῦ νᾶβρω μιὰ μητέρα μὲ φιλιὰ
Τὰ σκορπισμένα σας κορμιά νὸ θάψει :

Στὸ πρόσταγμα μιᾶς μητρικῆς σκληρῆς
— Ὡ θύματα ἄδοξα καὶ πλανεμένα! —
Κοίτεστε σκορπισμένα καταγίς:
Κουφάρια ἀνάξια καταφρονεμένα.

Σιεφάνια ἡ Νίκη δὲ μοιράζει πλιὰ
Κ' ἡ Δόξα στέκει ἀναγελάστρα πέρα.
Γιὰ θορήνους καὶ γιὰ νεκρικά φιλιὰ
Κρωγμοὶ κοράκων στὸ βαρὺν ἀέρα!

ΠΕΤΡΟΣ ΒΑΚΧΟΣ

ΕΦΤΑΛΙΩΤΗΣ ΚΑΙ ΠΟΛΥΛΑΣ

Ἀθήνα 22-8-22

Ἀγαπητέ μου Ταγκόπουλε,

Σ' εὐχαριστῶ πολὺ γιὰ ἔσα καλὰ ἔγγραφες στὸ «Νουμά» γιὰ τὴν Ὀδύσσεια. Μὲ λύπη μου ὅμως εἶδα πὼς ἔβαλες μιὰ μου παρατήρηση καὶ γιὰ τὸν Πολυλά, ποῦ δὲν θὰ τὴν ἔκανα ἂν ἤξερα πὼς θὰ τὴ δημοσίευες, χωρὶς νὰ μερὶ τὸ πῆς. Ὁ Πολυλάς εἶναι ἀπὸ τοὺς πρώτους ποῦ πολεμήσανε γιὰ τὴν Ἰδέα, (Κεῖ. «Ἡ Φιλολογικὴ μας Γλώσσα»), κι αὐτὸ δὲν πρέπει νὰ τὸ ξεχνεῖμε ἔταν τὸν κρίνουμε.

Δικός σου

Α. Ἐφταλιώτης